

ב"ה

פרשת בראשית

אשר ברא אלקים לעשות

בראשית ב, ג.

העולם נברא בשביל לעשות

כדי לידע אם הנהגתו של יהודי היא כדבעי, ואם המסירת-נפש שלו היא כדבעי - אי אפשר לבחון זאת על ידי הרגש הלב, "רחמנא לְפָא בעי"^[1], ולא על ידי הרצון, רצון פנימי ורצון חיצוני, להקדיש את כל עניניו לה', כיון שבענינים אלו יכולים לטעות כו' ;

הבחינה שמוכיחה אפילו בנוגע להנקודה הפנימית שבו אם היא נשארה בהעלם, ואם עדיין לא עשה מה שהקב"ה דורש ממנו, היא - הפועל ממש^[2], כמאמר^[3] "אין חכם כבעל הנסיון", וכפי שמבאר כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר^[4] שיש צורך בהנסיון בפועל!

ובפשטות: ביום ראשון בשבוע, הנה בגמר וסיום היום, שואלים אותו, האם יש ביכלתו לרשום על גבי נייר, שחור על גבי לבן, מה פעל בפועל ממש במשך יום זה, ועל דרך זה בכל יום ויום - "כל יומא ויומא עביד עבידתיה.

...ישנם המתרצים את העדר העשיה באמרם שיוצאים ידי-חובתם בעבודה ד"סור מרע", שאינם עושים דבר בלתי-רצוי .

והמענה לזה: אילו לא היה נברא כל סדר ההשתלשלות - הנה גם אז לא היה ענין של רע . ואם כן, החידוש של כללות סדר ההשתלשלות הוא - לא בהענין ד"לא תעשה", "כל^[5] חלב וכל דם לא תאכלו"^[6], שהרי גם אם לא היה סדר ההשתלשלות, לא היה בדרך ממילא המציאות של אכילת חלב ודם; התכלית של סדר ההשתלשלות היא בעיקר בשביל הענינים של עשיה בפועל^[7], וזהו גם הטעם לכך ש"עשה דוחה לא תעשה"^[8].

ומזה מובן, שכאשר עבודתו של יהודי אינה אלא בכך שעוצם עיניו מראות ברע ואוטם אזניו משמוע וכולם פיו מלדבר - הרי בשביל זה לא היה הקב"ה בורא את כל סדר ההשתלשלות, ובשביל זה לא היתה הנשמה צריכה לירד "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא"^[9];

הירידה למטה של הנשמה - ולא רק הנשמה, אלא כיון שהנשמה היא "חלק אלקה ממעל ממש"^[101], והעצם כשאתה תופס בחלקו אתה תופס בכולו (כמאמר הבעל-שם-טוב^[111]), נמצא שעצמות ומהות ירד למטה - היא בשביל ענינים של עשיה בפועל.

ובמילא, כל השיטה ש"שב ואל תעשה עדיף" - הרי זה היפך רצון העליון שתהיה העשיה בפועל. ישנו אמנם פסק בגמרא^[12] ש"שב ואל תעשה עדיף", אבל, פשיטא שאין להשתמש בפתגם זה כי אם בנוגע לעניני הרשות, מה שאין כן כאשר מדובר בעניני תורה ומצוות.

ואלו שמתרצים את העדר העשיה, באמרם, שחוששים שבגלל זה עלולים להכשל לפעמים בפעולה בלתי רצויה, כמו פגיעה בכבוד חברו, דברים בטלים, הסגת גבול, או אבק לשון הרע - צריכים לדעת שזוהי עצת היצר-הרע כדי למנוע אותם מעשיה והתעסקות בעניני תורה ומצוות.

וכידוע הסיפור שסיפר כבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר^[13]: אדמו"ר האמצעי צוה על החסידים, שבחזרתם מליובאוויטש, הנה בכל המקומות שעוברים דרך הילוכם [פעם היו רוב החסידים הולכים רגלי, כיון שלא היה להם כסף לנסוע בעגלות], יחזרו חסידות. אחד החסידים שחננו השם-יתברך בכשרון טוב בחזרת חסידות להביע הדברים בשפת חלקות - התאונן בפני אדמו"ר האמצעי, שמרגיש בעצמו שיש לו שביעת-רצון, ובמילא נעשה אצלו רגש של ישות, ששמח בעצמו בכך שממלא את רצונו של הרבי להפיץ תורת החסידות. ויען לו אדמו"ר האמצעי: "א ציבעלע זאָל פון דיר ווערן אָבער חסידות זאָלסטו חזר'ן".

ובנדון-דידן: ירידת הנשמה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא היא בשביל שתהיה עשיה בפועל, ובמילא צריכה להיות העשיה בפועל הן ביום והן בלילה, גם רבע לשלש לפנות בוקר. . . ומה שמתירא שמא בגלל זה יכשל בפעולה שאינה רצויה - הרי הכל כדאי כדי שיתוסף בהפצת המעיינות עד שיגיעו גם ב"חוצה".

קטע משיחת פורים, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשח"י ח"ב ע' 160.

^[11] סנהדרין קו, ב. ובפרש"י.

^[12] וכנ"ל שמצד הנקודה בפנימית מתבטא בפועל ממש, שאף ש"לא ידע", מ"מ, "ארור המן" ו"ברוך מרדכי".

^[13] עקידה פ' נח שער יד ד"ה [הקדמה] השלישית.

^[14] ראה ד"ה איש יהודי דפורים תש"א פ"ב. ועוד.

^[15] ייקרא ג, יז.

^[16] ולהעיר שאיסור אכילת דם ואכילת חלב הם הדוגמאות שהובאו בחסידות בנוגע למצוות לא תעשה.

^[17] ראה גם לקו"ש ח"י ע' 11.

^[18] ראה יבמות ג, סע"ב.

^[19] חגיגה ה, ב.

^[100] תניא רפ"ב.

^[111] ראה כתר שם טוב (הוצאת תשנ"ט) בהוספות סרכ"ז, ושי"נ

^[121] עירובין ק, א.

^[131] ראה גם שיחת פורים תשט"ו סט"ז.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמיה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה